

Riktlinjer för serveringstillstånd, öl klass II, tobaksförsäljning samt tillsyn

Innehåll

1	Inledning.....	3
1.1	Alkohollagen - en skyddslag.....	3
1.2	Kommunens ansvar.....	3
1.3	Kommunala riktlinjer.....	3
2	Allmänt om serveringstillstånd.....	4
2.1	När behövs serveringstillstånd ?.....	4
2.2	Olika typer av serveringstillstånd.....	4
2.3	Villkor för servering.....	4
3	Ansökan och handläggning.....	5
3.1	Avgifter.....	5
3.2	Riktlinjer i Vårgårda.....	5
4	Kriterier för tillståndsgivning.....	7
4.1	Sökandens lämplighet.....	7
4.1.1	Kunskaper i alkohollagstiftningen.....	7
4.2	Riktlinjer i Vårgårda.....	8
4.3	Lokal, matutbud och utrustning.....	8
4.3.1	Uteservering.....	8
4.4	Alkoholpolitisk bedömning.....	8
4.5	Villkor vid meddelande av serveringstillstånd.....	9
4.6	Riktlinjer i Vårgårda.....	9
5	Serveringstider.....	10
5.1	Riktlinjer i Vårgårda.....	10
6	Tillfälliga tillstånd till allmänheten.....	11
6.1	Riktlinjer i Vårgårda.....	11
7	Serveringstillstånd till slutna sällskap.....	12
7.1	Riktlinjer i Vårgårda.....	12
8	Provsmakningstillstånd.....	13
9	Tillsyn enligt alkohollagen.....	14
9.1	Yttre tillsyn.....	14
9.2	Inre tillsyn.....	14
9.3	Samordnad tillsyn.....	14
9.4	Förebyggande tillsyn.....	14
9.5	Tillsynspersonal.....	15
9.6	Riktlinjer i Vårgårda.....	15
10	Kommunens sanktionsmöjligheter.....	16
10.1	Överklagande.....	16
11	Avgifter.....	17
11.1	Riktlinjer i Vårgårda.....	17
12	Försäljning och servering av folköl.....	18
12.1	Riktlinjer i Vårgårda.....	18
13	Försäljning av tobaksvaror.....	19
13.1	Riktlinjer i Vårgårda.....	19

1 Inledning

1.1 Alkohollagen - en skyddslag

Den svenska alkoholpolitikens mål är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. Målet ska nås genom insatser som motverkar skadligt dryckesbeteende och bidrar till en minskad total alkoholkonsumtion. Ett av det främsta och mest grundläggande politiska instrumentet för att nå detta mål är en restriktiv lagstiftning på alkoholområdet. Alkohollagen finns för att begränsa alkoholens skadeverkningar. Skyddet för människors hälsa ska gå före företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn.

1.2 Kommunens ansvar

En viktig förutsättning för den restriktiva alkoholpolitiken och skyddet för folkhälsan är att samhället har en effektiv kontroll av att lagar och regler följs. Kommunerna har ansvaret för att utreda och besluta om tillstånd för alkoholserving samt för att vidta administrativa åtgärder, såsom t.ex. att utfärda erinran, varning eller återkalla tillstånd vid behov. Kommunen och polismyndigheten ansvarar för den direkta tillsynen när det gäller alkoholserving i kommunen liksom av detaljhandel med öl klass II.

1.3 Kommunala riktlinjer

Kommunen ska ha tydliga och aktuella riktlinjer som redogör för vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande föreskrifter samt redogöra för vilken hänsyn till lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsprövningen. Syftet med riktlinjerna är att skapa en förutsägbarhet för den som planerar en etablering. Riktlinjerna ska också skapa likabehandling inom kommunen av ansökningar om serveringstillstånd.

2 Allmänt om serveringstillstånd

2.1 När behövs serveringstillstånd ?

Servering av öl, vin, sprit och andra jästa alkoholdrycker får endast ske om tillstånd har meddelats enligt alkohollagens bestämmelser.

Serveringstillstånd krävs dock inte om serveringen

1. avser enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer
2. sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna och
3. äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkoholdrycker eller lättdrycker.

OBS! Samtliga punkter måste vara uppfyllda för att servering ska kunna ske utan tillstånd.

2.2 Olika typer av serveringstillstånd

Serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller till slutet sällskap. Det kan gälla servering året runt, årligen under viss period, under en enstaka viss period eller vid ett enstaka tillfälle. Tillstånd kan också ges för cateringverksamhet, för servering i gemensamt serveringsutrymme samt för provsmakning vid arrangemang eller vid tillverkningsställe. Ett serveringstillstånd kan avse servering av öl, vin, sprit eller andra jästa alkoholdrycker.

2.3 Villkor för servering

Vid beslut om serveringstillstånd kan kommunen också meddela olika slag av villkor. Syftet är att förebygga skadeverkningar. Exempel på villkor kan vara att ordningsvakter ska finnas, att alkoholdrycker endast får serveras genom bordsservering och vilka serveringstider som ska gälla.

3 Ansökan och handläggning

Kommunfullmäktige har uppdragit åt Myndighetsnämnden Lärande och Omsorg att ansvara för handläggningen av serveringstillstånd.

Ansökan om tillstånd inlämnas skriftligen till kommunen.

Ansökningsblanketter och information lämnas av alkoholhandläggaren i kommunen. Blanketter finns även tillgängliga på kommunens webbplats. Ett tillståndsärende kan inte avgöras förrän ansökningshandlingarna är kompletta och ansökningsavgiften är betald.

Enligt alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har inkommit till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader.

Beslut om serveringstillstånd fattas av Myndighetsnämnden Lärande och Omsorg eller enligt kommunens delegationsordning av alkoholhandläggaren. Handläggningstiden är varierande beroende på vilken typ av tillstånd ansökan gäller samt om beslut enligt kommunens delegationsordning ligger på alkoholhandläggaren eller hos nämnden.

Vid en prövning av serveringstillstånd inhämtar kommunen yttranden från andra myndigheter. Exempel på remissinstanser är polismyndigheten, skatteverket, miljöförvaltning samt räddningstjänst.

3.1 Avgifter

Kommunen har enligt alkohollagen rätt att ta ut avgifter för prövningen av serveringstillstånd, genomförandet av kunskapsprovet samt för tillsynen av den som fått serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige. Tillsynsavgifterna i Vårgårda för alla med stadigvarande serveringstillstånd är uppdelade i en grundavgift enligt tillståndets öppettider samt en rörlig del, som baseras på vilken omsättningen verksamheten har. Information om aktuella avgifter för ansökan och tillsyn ges av alkoholhandläggaren eller kan hämtas på kommunens webbsida.

3.2 Riktlinjer i Vårgårda

- Ansökningar om tillfällig servering till slutna sällskap lämnas till kommunen minst 10 arbetsdagar innan arrangemanget ska äga rum. Handläggningstiden beräknas normalt till max två veckor.
- Alla övriga ansökningar om serveringstillstånd ska lämnas senast tre månader innan sökanden önskar att tillståndet ska börja gälla. Handläggningstiden beräknas normalt sett till max tre månader.
- Anmälan om serveringslokal vid cateringtillstånd ska lämnas senast en vecka innan serveringen ska äga rum.
- Anmälan om provsmakning för tillståndshavare med stadigvarande tillstånd ska lämnas senast en vecka innan serveringen ska äga rum.

- Vid prövning av tillstånd för allmänheten och stadigvarande serveringstillstånd inhämtas yttrande från polismyndighet, bygg- och miljöenheten, skatteverket samt räddningstjänsten. Exempel på uppgifter som efterfrågas är om sökanden finns registrerad i polisens belastningsregister,
- Om sökanden eller dess bolag har betalningsanmärkningar, om det föreligger risk för störningar till närboende, om serveringslokalen är godkänd av räddningstjänsten mm. Stor vikt läggs vid remissinstansernas uppgifter och bedömningar. Remissförfarandet kan ta upp till 3 veckor.
- Vid prövning av övriga serveringstillstånd görs individuella bedömningar kring vilka remissinstanser som behöver tillfrågas.

4 Kriterier för tillståndsgivning

För att erhålla ett serveringstillstånd ska sökanden uppfylla kraven i alkohollagen och föreliggande riktlinjer för serveringstillstånd. Vid tillståndsprövningen görs dels en lämplighetsprövning och dels en alkoholpolitisk bedömning.

4.1 Sökandens lämplighet

Servering av alkoholdrycker är en socialt ansvarsfull uppgift. Sökanden ska visa att han med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheter i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp enligt alkohollagen.

En prövning görs även mot de fysiska personer som har ett betydande inflytande i rörelsen, exempelvis verkställande direktör och styrelseledamöter. Sökanden ska också, genom att avlägga ett prov, visa att han eller hon har de kunskaper som krävs för att utöva serveringsverksamhet enligt de krav som lagstiftningen ställer.

Tillståndsmyndigheten prövar bland annat

- att sökanden har kunskaper i alkohollagstiftningen
- att serveringsverksamheten har finansierats på ett godtagbart sätt
- att sökandens bakgrund inte är olämplig, t.ex. genom tidigare brottslig belastning eller ekonomisk misskötsamhet.

4.1.1 Kunskaper i alkohollagstiftningen

En förutsättning för att kunna beviljas serveringstillstånd är att de personer som har betydande inflytande i serveringsrörelsen har tillräckliga kunskaper i alkohollagen. Den som söker serveringstillstånd ska därför som huvudregel avlägga ett kunskapsprov i den kommun som handlägger ansökan.

Kunskapsprovet är webbaserat och framtaget av Statens folkhälsoinstitut. Kunskapsfrågorna omfattar fyra områden: alkoholpolitik, bestämmelser om servering, bestämmelser om tillsyn och bestämmelser om mat och utrustning. Provet omfattar mellan 28 och 60 frågor beroende på vilken typ av tillstånd man ansöker om. För godkänt resultat måste sökande uppnå minst 75 procent rätta svar inom varje område som ingår i provet.

Hjälpmiddel är inte tillåtna. Tiden för ett skriftligt prov är högst 90 minuter. Ett kunskapsprov får avläggas muntligen om sökanden inte behärskar något av de språk som proven tillhandahålls på, kan styrka påtagliga läs- eller skrivsvårigheter eller om det i övrigt finns särskilda skäl. Tolk som anlitas ska vara auktoriserad. Sökanden ska ges möjlighet till två omprov.

Om man inte godkänns på provet är detta grund för att avslå ansökan om serveringstillstånd.

4.2 Riktlinjer i Vårgårda

- Efter att ansökan om serveringstillstånd kommit in till kommunen avgör alkoholhandläggaren vilken eller vilka personer som behöver göra provet eller om undantag från provskyldigheten föreligger.
- Kunskapsprov genomförs på dator hos alkoholhandläggaren på avtalad tid.

4.3 Lokal, matutbud och utrustning

Vid en tillståndsprövning görs en bedömning av serveringsställets lämplighet för servering av alkoholdrycker. I prövningen granskas serveringsställets utformning och matutbud. Serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme. Lokalen ska vara lämplig ur brandsäkerhetssynpunkt.

Stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten får endast medges om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter med normalt sett både förrätter, varmrätter och desserter. Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare maträtter.

Serveringsstället ska vara utrustat med ett i förhållande till lokalernas storlek lämpligt antal sittplatser för matservering. Tillfälligt tillstånd till allmänheten samt tillstånd till slutna sällskap får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. All livsmedelshantering ska ha registrerats hos miljöförvaltningen.

Vid tillstånd för provsmakning eller tillstånd för servering av starköl och vin i foajéer till teater eller konsertlokal under paus i föreställning ställs inget krav på matservering.

4.3.1 Uteservering

Serveringstillstånd kan beviljas för uteservering då den är anlagd i direkt anslutning till befintligt serveringsställe med serveringstillstånd. Uteserveringen ska vara ett klart avgränsat område och serveringsansvarig personal ska kunna överblicka området så att en betryggande tillsyn kan ske.

4.4 Alkoholpolitisk bedömning

Vid varje tillståndsprövning ska en bedömning kring alkoholpolitiska olägenheter göras. Mycket stor vikt läggs vid polismyndighetens och miljöförvaltningens bedömningar gällande risk för alkoholpolitiska olägenheter. Om det sökta tillståndet kan befaras orsaka alkoholpolitiska olägenheter, utifrån kriterier som här uppställs, kan ansökan om serveringstillstånd avslås, även om sökanden uppfyller övriga krav.

4.5 Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

En kommun kan i samband med meddelande av serveringstillstånd också meddela olika slags villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Exempel på villkor kan vara att ordningsvakter ska finnas, att alkoholdrycker endast får serveras genom bordsservering, vilka serveringstider som ska gälla, utbildning av personal i ansvarsfull alkoholservice vid sen serveringstid mm.

4.6 Riktlinjer i Vårgårda

- Serveringstillstånd beviljas normalt inte för serveringsställen som är belägna i känsliga områden i kommunen där olägenheter kan uppstå. Med känsliga områden avses områden med skolor, ungdomsgårdar och andra kända samlingsplatser för ungdomar, idrottsarenor samt merparten av kommunens friluft- och rekreationsområden.
- Serveringsställe med tillstånd får inte heller vara beläget i område med känd missbruksproblematik eller i utpräglade bostadsområden.
- Ett serveringstillstånd får inte orsaka, eller bedömas orsaka, oacceptabla störningar för dem som bor i området.
- I all tillståndsprövning ska barn- och ungdomsperspektivet vägas in.
- Miljöer eller arrangemang där ungdomar utgör den dominerande gruppen ska hållas drogfria och serveringstillstånd ska endast undantagsvis beviljas.
- Serveringstillstånd beviljas ej till verksamheter med sexklubbsinriktning eller då spelverksamhet är ett dominerande inslag i restaurangens verksamhet. Tillstånd medges ej heller då serveringsstället är uttalat drogliberalt, främlingsfientligt/rasistiskt eller antidemokratiskt.

5 Serveringstider

Vid tillståndsprövningen görs en bedömning av vilka serveringstider som ska gälla för servering av alkoholdrycker. Om inte annat beslut fattas får alkoholserving påbörjas tidigast klockan 11.00 och ska avslutas senast klockan 01.00. Vid bestämmande av vilka serveringstider som kan tillåtas skall i varje enskilt fall bedömas riskerna för att olägenheter och ordningsstörningar kan uppstå. Polismyndighetens och miljöförvaltningens yttrande och inställning beaktas särskilt. Serveringsstället ska vara utrymt 30 minuter efter serveringstidens utgång.

5.1 Riktlinjer i Vårgårda

- Normal serveringstid i Vårgårda kommun är klockan 11.00 – 01.00.
- Serveringstid före normaltid beviljas inte.
- Stängningstid tidigare än klockan 01.00 kan beslutas vid risk för störningar för närboende, främst på bedömning av polismyndighet och miljöförvaltning.
- Förlängning av serveringstider beviljas endast i undantagsfall och endast om det inte medför olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.
- Serveringstid till klockan 02.00 kan beviljas endast fredag, lördag och dag före helgdag. Inga konstaterade störningar, olägenheter eller missförhållanden i samband med tidigare kvälls- och nattverksamhet på restaurangen får ha förekommit.
- Vid ansökan om serveringstid efter klockan 01.00 ska yttrande från polismyndighet samt miljöförvaltningen om befarade ordningsstörningar, risk för störning av närboende mm. tillmätas stor betydelse. I denna bedömning ska även restaurangens inriktning vägas in.
- Normal serveringstid på uteserveringar i Vårgårda kommun är fram till klockan 23.00.
- Vid ansökan om serveringstid efter klockan 23.00 på uteserveringar ska yttrande från polismyndighet samt Bygg- och miljöenheten om befarade ordningsstörningar, risk för störning av närboende mm tillmätas stor betydelse. I denna bedömning ska även restaurangens inriktning vägas in.

6 Tillfälliga tillstånd till allmänheten

Tillfälliga tillstånd till allmänheten kan bli aktuella i samband med t.ex. festivaler och andra evenemang. Tillfälligt tillstånd till allmänheten får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Samma krav på sökandens lämplighet som tidigare nämnts gäller såväl vid ett tillfälligt tillstånd som vid ett stadigvarande serveringstillstånd.

6.1 Riktlinjer i Vårgårda

- Vid tillfällig servering till allmänheten beviljas normalt sett endast tillstånd för servering av öl, vin och andra jästa alkoholdrycker. Undantag för tillstånd av servering av spritdryck kan göras i enstaka fall avseende alkoholläsk, avec till kaffet i samband med måltid samt snaps till julbordsservering.
- Sökanden ska ha rätt att disponera markytan/lokalen samt ha tillstånd för offentlig tillställning.
- Lagad mat ska tillhandahållas under restaurangliknande former och miljömyndens krav på livsmedelshantering ska vara uppfyllda.
- Serveringen ska bedrivas på en avgränsad serveringsyta med lämpligt antal sittplatser och acceptabla avgränsningar mot omgivningen.
- Serveringsansvarig ansvarar för tillsyn av serveringen. Polisen förordnar antalet ordningsvakter som måste tjänstgöra.
- Serveringen ska normalt avslutas senast klockan 01.00 om inte annat beslut har fattats.
- Alkoholserveringen ska ingå i ett seriöst evenemang.

7 Serveringstillstånd till slutna sällskap

Serveringstillstånd kan meddelas för servering i företag, förening eller annat slutet sällskap. För att det ska kunna vara fråga om ett slutet sällskap krävs att medlemskretsen är känd före det aktuella arrangemanget. Medlemskap ska inte kunna lösas i entrén eller på annat ställe samma dag. Vidare krävs att det finns ett gemensamt intresse eller ett annat innehållsmässigt samband mellan medlemmarna. Tillstånd till slutna sällskap får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat.

Ett serveringstillstånd kan vara stadigvarande eller tillfälligt. Ett stadigvarande tillstånd kan vara en så kallad klubb rättighet, det vill säga tillstånd för visst sällskap som förening, företag eller personalgrupp, eller en så kallad festvåningsrättighet, det vill säga ett tillstånd till en restaurangrörelse som på beställning bedriver servering till olika slutna sällskap.

Den som bedriver cateringverksamhet kan också ansöka om ett stadigvarande tillstånd till slutna sällskap. Den lokal där serveringen äger rum ska för varje tillfälle anmälas och godkännas av kommunen. Den som bedriver cateringverksamhet och önskar ett stadigvarande tillstånd till slutna sällskap ska ha ett eget kök för tillredning av mat.

Ett tillfälligt tillstånd kan gälla enstaka tillfälle eller enstaka tidsperiod.

7.1 Riktlinjer i Vårgårda

- Tillstånd beviljas inte klubbar med klar ungdomsanknytning och/eller där stor andel av medlemmarna är ungdomar.

8 Provsamakningstillstånd

Den som tillverkar alkoholdrycker från råvaror som producerats på den egna gården och som har ett stadigvarande serveringstillstånd har rätt att efter anmälan till kommunen erbjuda provsmakning av de egenproducerade dryckerna. Om ett stadigvarande tillstånd saknas kan tillverkaren enligt ovan ansöka om ett särskilt tillstånd för provsmakning.

Anordnande av provsmakning av sprit, vin, öl eller andra jästa alkoholdrycker vid ett tillfälligt arrangemang till allmänheten är tillåtet under förutsättning att arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som omfattar de drycker som provsmakningen avser samt den lokal där provsmakningen ska äga rum. Tillståndshavaren ska innan arrangemanget göra en anmälan till kommunen.

Partihandlare som vill anordna provsmakning av sprit, vin, öl eller andra jästa alkoholdrycker vid ett tillfälligt arrangemang till allmänheten kan ansöka om ett tillfälligt tillstånd för provsmakning av de drycker som kommer att erbjudas.

Regler för provsmakning innebär att du serverar små mängder av olika produkter för att ge deltagarna en uppfattning om kvalitet och smak. Vid provsmakning behöver du inte servera mat. Här är Systembolagets modell för provning, som kan vara till hjälp när du ska bestämma mängd alkohol vid din provning.

9 Tillsyn enligt alkohollagen

Tillsynen är ett viktigt led i alkoholpolitiken och en väsentlig del av kommunens förebyggande arbete för att motverka de sociala skadeverkningar som alkoholkonsumtion kan ge upphov till.

Statens Folkhälsoinstitut är den centrala tillsynsmyndighet som är vägledande vid tillämpningen av lagen. Länsstyrelsen är den regionala myndighet som kan ge kommunen vägledning men också utövar tillsyn över dess verksamhet.

Kommunen och polismyndigheten ansvarar för den direkta tillsynen av restaurangerna. Varje år upprättar kommunen en tillsynsplan som anger hur och i vilken omfattning tillsyn ska bedrivas. Tillsyn av serveringsställen har dels ett förebyggande och dels ett korrigerande syfte. Tillsyn delas normalt sett in i yttre tillsyn, inre tillsyn och samordnad tillsyn. Därutöver tillkommer ett förebyggande tillsynsarbete. Tillsynsarbetet kan leda fram till utredning gällande olika former av sanktionsåtgärder.

9.1 Yttre tillsyn

Vid yttre tillsyn görs tillsynsbesök på restauranger under pågående verksamhet där fokus ligger på hur verksamheten bedrivs med tanke på ordning och nykterhet, att servering inte sker till minderåriga och/eller märkbart påverkade personer, förekomst av mat och att serveringsansvarig person finns på plats. Vid yttre tillsyn kontrolleras också att försäljningen sker i enlighet med tillståndet avseende t.ex. vilka slag av alkoholdrycker som säljs, om servering sker till allmänhet eller till slutet sällskap, serveringslokalerna, köket, matutbudet, serveringstiderna mm.

9.2 Inre tillsyn

Inre tillsyn innebär att kommunen arbetar med att granska om den som har serveringstillstånd fortfarande uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Granskning sker ofta med hjälp av andra myndigheter såsom t.ex. polisen, skatteverket och kronofogden. Inre tillsynsarbete innefattar också granskning av restaurangrapporter och marknadsföring.

9.3 Samordnad tillsyn

En samordnad tillsyn är ett fördjupat tillsynsarbete där flera myndigheter samarbetar och tillsammans gör tillsynsbesök på restauranger. Syftet med tillsynen är att se till att restaurangverksamheten bedrivs enligt gällande lagar och bestämmelser och att branschens aktörer kan konkurrera på lika villkor.

9.4 Förebyggande tillsyn

Förebyggande tillsyn är kommunens arbete med att sprida kunskaper om hur alkohollagen ska omsättas i det praktiska arbetet på serveringsstället. Med en fortlöpande dialog mellan kommunen och tillståndshavaren kan eventuella brister omedelbart rättas till.

Förebyggande tillsyn innefattar t.ex. informationsmöten och medverkan till utbildningar i ansvarsfull alkoholservice.

9.5 Tillsynspersonal

Tillsynsbesök utförs av tjänstemän vid kommunen. Nämnden kan även engagera särskilt arvoderad personal för tillsynsverksamhet. Den viktigaste samarbetspartnern vid restaurangtillsyn är den lokala polisen.

9.6 Riktlinjer i Vårgårda

- Alla serveringsställen med serveringstillstånd till allmänheten ska få minst ett tillsynsbesök per år.
- Nöjesinriktade serveringsställen ska få minst två tillsynsbesök per år.
- Vid inkomna anmälningar mot restauranger ska tillsynsbesök göras.
- Samordnad tillsyn ska ske minst en gång per år.
- Vid tillfälliga tillstånd till allmänheten, såsom t.ex. festivaler, ska tillsynsbesök göras.
- Inre tillsynsarbete sker kontinuerligt under varje år efter behov.
- Individuella bedömningar och prioriteringar kring behov av tillsyn görs löpande under året, vilket innebär att olika serveringsställen kan få olika antal tillsynsbesök, beroende på verksamhetens art eller inkomna uppgifter av betydelse för tillståndet.
- Handläggaren ska arbeta för att krögare och personal som arbetar med service av alkoholdrycker genomgår utbildning i ansvarsfull alkoholservice.

10 Kommunens sanktionsmöjligheter

Kommunen har huvudansvaret för den fortlöpande tillsynen av verksamheter med serveringstillstånd och är den myndighet som kan vidta sanktionsåtgärder. Kommunen har skyldighet att ingripa när verksamheter med tillstånd ej längre uppfyller kraven på lämplighet eller bryter mot bestämmelser i alkohollagen. Administrativa ingripanden är till för att få bort missförhållanden och för att förhindra att nya uppstår.

En kommun får meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, en varning eller återkalla tillståndet om denne inte uppfyller de krav som gällde för tillståndets meddelande eller bryter mot alkohollagens bestämmelser.

Erinran ska kunna användas vid lindrigare förseelser. Varning ska användas vid allvarliga överträdelser. Det kan röra sig om brister i ekonomiskt hänseende eller personlig lämplighet, servering av underårig samt upprepade förseelser av i och för sig lindrig art. Tillståndet bör övervägas att återkallas om en tillståndshavare som tidigare har tilldelats en eller flera varningar gör sig skyldig till en ny förseelse eller underlåter att rätta till missförhållanden som föranlett varning.

Exempel på då återkallelse måste ske utan föregående varning är exempelvis allvarlig ekonomisk misskötsamhet, att tillståndshavaren gjort sig skyldig till brott som gör honom olämplig, att mer än tillfällig servering till underårig eller upprepade fall av ordningsstörningar har förekommit.

10.1 Överklagande

Beslut enligt alkohollagen gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet. Detta avser såväl ansöknings- som åtgärdsärenden. Kommunens beslut kan överklagas hos förvaltningsrätten av den som berörs av beslutet. Överklagandet ska lämnas till Myndighetsnämnden Lärande och omsorg senast tre veckor från den dag beslutet delgavs.

11 Avgifter

Kommunen har enligt alkohollagen rätt att ta ut avgifter för provningen samt tillsynen av den som har ett serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen.

11.1 Riktlinjer i Vårgårda

- Prövningsavgifterna i Vårgårda kommun är beräknade enligt självkostnadsprincipen, det vill säga motsvarar kommunens kostnad för att tillhandahålla tjänsten och bygger på tidsåtgång och timkostnad.
- Tillsynsavgifterna i Vårgårda kommun för alla med stadigvarande serveringstillstånd är uppdelade i en grundavgift enligt tillståndets öppettider samt en rörlig del, som baseras på vilken omsättningen verksamheten har.
- Information om aktuella avgifter för ansökan och tillsyn tillhandahålls av alkoholhandläggaren eller kan inhämtas på kommunens webbsida.

12 Försäljning och servering av folköl

Folköl är en alkoholdryck som har en alkoholhalt överstigande 2,25 men inte 3,5 volymprocent. Detaljhandel med folköl är tillåten om näringsidkaren har anmält verksamheten hos den kommun där försäljningen ska ske. Försäljning får inte påbörjas innan anmälan har gjorts.

Förutsättningen för detaljhandel med folköl är att butiken även har ett brett sortiment av matvaror. Enbart ett så kallat kiosksortiment och/eller någon enstaka matvara uppfyller inte kravet. Lokalen måste vara godkänd av miljö- & byggnämnden som stadigvarande livsmedelslokal för hantering av matvaror. Servering av folköl är tillåten om verksamheten bedrivs i en lokal som är registrerad som ovan och lagad/tillredd mat serveras.

Den som bedriver försäljning av folköl ska utöva särskild egenkontroll över försäljningen och svara för att personalen har nödvändiga kunskaper som gäller vid försäljning av folköl. Egenkontrollprogrammet ska vara skriftligt.

Kommunen får ta ut en årlig tillsynsavgift av dem som säljer eller serverar folköl. Kommunen och polismyndigheten är tillsynsmyndigheter över folkölsförsäljningen. Om inte alkohollagens regler följs kan kommunen utfärda förbud av folkölsförsäljning i sex månader. Om regelbrottet upprepas eller anses allvarligt kan kommunen förbjuda försäljning i tolv månader. Om förbud anses vara en alltför ingripande åtgärd kan istället en varning meddelas.

12.1 Riktlinjer i Vårgårda

- Handläggaren upprättar register över dem som säljer och serverar folköl i kommunen samt tar emot anmälningar.
- Egenkontrollprogram ska skickas in till kommunens handläggare i samband med registrering av ny verksamhet.
- Butiker med folkölsförsäljning ska få minst ett tillsynsbesök per år.

13 Försäljning av tobaksvaror

En tobaksvara är en produkt som innehåller tobak och som är avsedd att rökas, snusas, sugas på eller tuggas. Exempel på tobaksvaror är cigaretter, cigarrer, cigarromslag, cigariller, pip- och rulltobak, portionstobak, råtobak och tobak till vattenpipa. Tobaksförsäljning är tillåten om näringsidkaren har anmält verksamheten hos den kommun där försäljningen ska ske. Försäljning får inte påbörjas innan anmälan gjorts.

Till anmälan ska bifogas ett egenkontrollprogram som beskriver de rutiner och arbetssätt försäljningsstället har för att följa tobakslagens regler. Egenkontrollprogrammet ska vara skriftligt.

Om uppgifterna ändras ska det anmälas till kommunen utan dröjsmål.

Kommunen får ta ut en årlig tillsynsavgift av dom som säljer tobaksvaror. Kommunen och polismyndigheten ansvarar för omedelbar tillsyn över handel med tobaksvaror inom kommunen. Om inte alkohollagens regler följs kan kommunen utfärda böter eller fängelse upp till högst sex månader.

13.1 Riktlinjer i Vårgårda

- Handläggaren upprättar register över dom som säljer tobaksvaror i kommunen, samt tar emot anmälningar.
- Egenkontrollprogram ska skickas in till kommunens handläggare i samband med registrering av ny verksamhet.
- Butiken som säljer tobaksvaror ska få minst ett tillsynsbesök per år.